

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
ZYRA E KRYEMINISTRIT/ OFFICE OF THE PRIME
MINISTER/ URED PREMIJERA
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA
RAVNOPRAVNOST POLOVA/AGENCY FOR GENDER EQUALTY

» **PRIRUČNIK O SISTEMU INTEGRISANOG GODIŠNJEG
PLANIRANJA ZA AGENCIJU ZA RODNU
RAVNOPRAVNOST I RODNE MEHANIZME
NA KOSOVU**

Priština, april 2018.

Uz podršku švedske Vlade – Švedska agencija za međunarodnu razvojnu saradnju - SIDA

Sadržaj

SKRAĆENICE	4
REZIME.....	5
I. Pravna osnova Kosova za rodnu ravnopravnost.....	7
II. Institucionalni mehanizmi za rodnu ravnopravnost.....	11
1.1 Kako je organizovana Agencija za rodnu ravnopravnost?.....	13
1.2 Ko finansira Agenciju za rodnu ravnopravnost?	14
1. Pravni osnov dužnosti i odgovornosti službenika za rodnu ravnopravnost na Kosovu	15
2.1 Dužnosti i odgovornosti službenika za rodnu ravnopravnost na centralnom nivou	16
2.2 Dužnosti i odgovornosti službenika za rodnu ravnopravnost na lokalnom nivou	17
III. PRIRUČNIK	19
2. Kako službenici za rodnu ravnopravnost postižu svoje ciljeve?	19
3.1 Planiranje, finansijski resursi i institucionalni razvoj	19
3.2 Šta uraditi kada se dokumenti politike, strategije i akcioni planovi ne bave pitanjima rodne ravnopravnosti?	22
3.3 Obrazac godišnjeg plana rada službenika za rodnu ravnopravnost sa objašnjenjima	24
3.4 Primer obrasca godišnjeg plana rada za osoblje Agencije za rodnu ravnopravnost	27
3.5 Primer obrasca godišnjeg plana rada za službenike za rodnu ravnopravnost na centralnom nivou.....	34
3.6 Primer obrasca godišnjeg plana rada za službenike rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou.....	40
3.7 Koordinacija, međuinstitucionalna saradnja i okvir izveštavanja.....	47
BIBLIOGRAFIJA	52
ANEKS 1: Rečnik pojmova- Definicija rodnihi pojmova i koncepata	53
ANEKS 2: Kontrolna lista za uvođenje načela rodne ravnopravnosti za projekte i političke dokumente	56

SKRAĆENICE

ARR	Agencija za rodnu ravnopravnost
UŽESK	Udruženje žena u energetsom sektoru na Kosovu
CEDAW	Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena
OCD	Organizacija civilnog društva
EUICC	Informativni i kulturni centar EU
SRR	Službenici za rodnu ravnopravnost
KIESA	Kosovska agencija za investicije i podršku preduzećima
IJUK	Institut za javnu upravu Kosova
KPRR	Kosovski program za rodnu ravnopravnost
ZRR	Zakon o rodnoj ravnopravnosti
MPŠRR	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja
MER	Ministarstvo ekonomskog razvoja
MŽSPP	Ministarstvo za životnu sredinu i prostorno planiranje
MONT	Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije
UNSCR 1325	Rezolucija 1325 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija o ženama, miru i bezbednosti

REZIME

Cilj ovog priručnika je da obezbedi najbolje prakse i standarde integrisanog planiranja rodni mehanizama na Kosovu, sa posebnim fokusom na Agenciju za rodnu ravnopravnost i službenike za rodnu ravnopravnost na centralnom i lokalnom nivou. Priručnik je izrađen sa ciljem pružanja primenjivih instrumenata za planiranje koji će ojačati integraciju i međuzavisnost komponenti rodnog mehanizma i usklađivanja radne snage rodni mehanizama sa prioritetima vlade, misijom organizacije, okvirima politike i budžetskim resursima. Kao takav, očekuje se da će voditi podsticajno radno mesto i kontinuiranu kulturu učenja kroz napore u planiranju vezane za radno i organizaciono učenje. Priručnik pruža sveobuhvatnu sliku odgovornosti i položaja uloga službenika za rodnu ravnopravnost, kao i drugih rukovodioca i službenika koji su deo institucija za rodnu ravnopravnost i drugih javno finansiranih subjekata. Poseban fokus je na međuinstitucionalnoj saradnji i koordinaciji, kao sredstvo za postizanje efikasnog sprovođenja dužnosti i odgovornosti.

U priručniku se koristi pristup koji je prilagođen korisniku, pružajući jasnu sliku kosovskog pravnog okvira za rodnu ravnopravnost. Da bi se obezbedio praktičan pristup svim korisnicima, priručnik je obogaćen obrascima za integrisano godišnje planiranje, praćenje i izveštavanje srodnih mehanizama.

Prvi deo priručnika fokusira se na pravni okvir, navodeći važne međunarodne i nacionalne zakone koji se tiču rodne ravnopravnosti. Dok se drugi deo fokusira na institucionalne mehanizme za postizanje rodne ravnopravnosti. Uzimajući u obzir različite mandate i odgovornosti rodni mehanizama na Kosovu, ovaj dokument procenjuje njihovu složenost i postavlja ih na jasnu platformu pružajući dovoljno objašnjenja o zakonskim dužnostima i odgovornostima relevantnih institucija i službenika za rodnu ravnopravnost.

Treći deo sadrži obrasce koji će pomoći rukovodiocima i svim službenicima da efikasno ispune svoje dužnosti i odgovornosti. Godišnji planovi za planiranje će doprineti poboljšanju učinka u koordinaciji, praćenju i izveštavanju u okviru i između institucija za rodnu ravnopravnost na Kosovu. Prva tabela daje opšti primer godišnjeg plana rada sa objašnjenjima koja su navedena za svaki deo tabele. Naredne tabele koriste primere strategija i politika sa centralnog i lokalnog nivoa koje će pomoći osoblju ARR-a i SRR-ovima na centralnom i lokalnom nivou, u pripremi njihovih individualnih godišnjih planova rada i efikasnom i efektivnom ispunjavanju njihovih godišnjih ciljeva.

Na kraju, u cilju naglašavanja važnosti korišćenja rodne ravnopravnosti kao instrumenta za unapređenje rodne ravnopravnosti za službenike koji rade na pitanjima rodne ravnopravnosti, ovaj priručnik sadrži dva aneksa. Aneks 1 sadrži termine i koncepte koji se odnose na rodnu ravnopravnost. Dok Aneks 2 sadrži kontrolnu listu za uvođenje načela rodne ravnopravnosti u dokumentima politike. Kontrolna lista sastoji se od kratkih pitanja koja traže odgovor da li je rodni aspekt ugrađen u sastavne delove politike, projektnog dokumenta ili strategije. Svako pitanje je osmišljeno tako da podseti čitaoca da uključi određenu meru koja doprinosi postizanju rodne ravnopravnosti u određenoj politici i strategiji.

I

I. Pravna osnova Kosova za rodnu ravnopravnost

Ustav Republike Kosovo promoviše rodnu ravnopravnost kao osnovnu vrednost za demokratski razvoj društva, pružajući jednake mogućnosti i ženama i muškarcima u političkim, ekonomskim, društvenim, kulturnim i drugim oblastima društvenog života¹. Pored Ustava, Kosovo ima nekoliko pravnih mehanizama koji dopunjuju pravni okvir za rodnu ravnopravnost, poput *Zakona o rodnoj ravnopravnosti 05/L-020*, *Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost (KPRR)*, *Nacionalne strategije Republike Kosovo o zaštiti od nasilja u porodici i Akcioni plan 2016-2020*². Osim toga, kosovski pravni okvir sastoji se od međunarodnih pravnih obavezujućih zakona kao što su: *Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW)*³, *Rezolucija 1325 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija o ženama, miru i bezbednosti (UNSCR 1325)*⁴, *16 dana aktivne kampanje protiv nasilja zasnovanog na polnoj pripadnosti i Akcionog plana Evropske unije za rodnu ravnopravnost 2016-2020*.

Zakon o rodnoj ravnopravnosti br. 05/L-020 je glavni stub rodne ravnopravnosti na Kosovu, koji određuje opšte i specifične pravne mere za promovisanje jednakih prava žena i muškaraca. Takođe ukazuje na institucije odgovorne za sprovođenje ovog zakona, kao i druge pravne dokumente koji se odnose na rodnu ravnopravnost.

Između ostalog, *Zakon o rodnoj ravnopravnosti* predviđa *Kosovski program za rodnu ravnopravnost* kao vodeći dokument za unapređenje rodne ravnopravnosti u dugoročnom periodu od četiri ili pet godina. Agencija za rodnu ravnopravnost je imenovana kao odgovorna institucija koja koordiniše proces pripreme *Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost*, nadgleda njegovo sprovođenje i godišnje izveštava Vladu Republike Kosovo o njegovom sprovođenju. Vlada razmatra i

---

¹ Ustav Republike Kosovo. zvanična veb stranica Kancelarije premijera Republike Kosovo. <<http://www.kryeministri-ks.net/repository/docs/Constitution1Kosovo.pdf>>. Poslednji put pristupljeno: 26.06.2018

² Republika Kosovo, Ministarstvo pravde, Nacionalna strategija Republike Kosovo o zaštiti od nasilja u porodici i Akcioni plan (2016-2020), (Priština, 2016).

³ Generalna skupština UN-a, Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena, 18. decembar 1979, Ujedinjene nacije, ugovorne serije, vol. 1249, str. 13.

⁴ Savet bezbednosti UN-a, UN Rezolucija 1325 (2000) [o ženama, miru i bezbednosti], 31. oktobar 2000, S/RES/1325 (2000), <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N00/720/18/PDF/N0072018.pdf?OpenElement>>. Poslednji put pristupljeno 26.06.2018

odobrava Kosovski program za rodnu ravnopravnost i godišnje izveštava Skupštinu o njegovom sprovođenju.⁵

Nacionalna strategija Republike Kosovo o zaštiti od nasilja u porodici i Akcioni plan 2016-2020 je važna strategija čija je vizija osiguranje života bez straha ili opasnosti od nasilja u porodici za sve građane, odrasle i decu, stvaranje društva koje štiti ljude od nasilja, zahteva odgovornost počinioca i smanjuje toleranciju javnosti u odnosu na dela nasilja.“⁶

Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) Saveta bezbednosti UN je prva rezolucija koja govori o različitom uticaju oružanog sukoba na žene, muškarce i decu. Priznajući da su žene i devojke većinom žrtve seksualnog i rodno zasnovanog nasilja u oružanim sukobima, ova rezolucija poziva na integraciju rodne perspektive u situacije oružanih sukoba, repatrijacije i preseljenja, rehabilitacije, reintegracije i postkonfliktne rekonstrukcije. Ova rezolucija se takođe zalaže za uključivanje žena u mirovne pregovore, kao i u postkonfliktne rekonstrukcije.⁷

16 dana aktivne kampanje protiv rodno zasnovanog nasilja je međunarodna kampanja koju je pokrenuo globalni pokret za podizanje svesti i poziv za eliminaciju svih oblika nasilja nad ženama. Kampanja se organizuje svake godine od 25. novembra (Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama) do 10. decembra (Međunarodni dan ljudskih prava) koja na globalnom nivou zagovara da je nasilje nad ženama kršenje ljudskih prava. Do sada je 5.179 organizacija u približno 187 zemalja učestvovalo u kampanji 16 dana od 1991. godine, a Kosovo je jedno od njih.⁸ Agencija za rodnu ravnopravnost, zajedno sa međunarodnim i lokalnim organizacijama, organizuje niz aktivnosti na Kosovu koji se odnose na temu odabranu za datu godinu.

---

⁵Savet bezbednosti UN-a, Rezolucija 1325 (2000) [o ženama, miru i bezbednosti], 31. oktobar 2000, S/RES/1325 (2000), <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N00/720/18/PDF/N0072018.pdf?OpenElement>>. Poslednji put pristupljeno 26.06.2018

⁶ Republika Kosovo, Ministarstvo pravde, Nacionalna strategija Republike Kosovo o zaštiti od nasilja u porodici i Akcioni plan (2016-2020), (Priština, 2016))

⁷ Savet bezbednosti UN-a, UN Rezolucija 1325 (2000) [o ženama, miru i bezbednosti], 31. oktobar 2000, S/RES/1325 (2000), <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N00/720/18/PDF/N0072018.pdf?OpenElement>>. Poslednji put pristupljeno 26.06.2018

⁸ " Šta znači 16 dana aktivne kampanje protiv rodno zasnovanog nasilja? " Veb stranica Centra za globalno liderstvo žena na Rutgersovom univerzitetu, <<http://16dayscwg1.rutgers.edu/about/campaign-profile>>.

Poslednji put pristupljeno 23.06.2018

Akcionni plan za rodnu ravnopravnost Evropske unije 2016-2020 (GAP II) je vodeći dokument EU koji promovise rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u spoljnim odnosima u trećim i partnerskim zemljama, kao i u međunarodnim forumima i agendama. Ovaj dokument je značajan jer predstavlja manifestaciju načela koji se odnose na rodni paritet opisan u novom Evropskom konsenzusu o razvoju.⁹ Ciljevi predviđeni u ovom dokumentu takođe su u vezi sa ciljevima održivog razvoja (SDG) i njihovim uspešnim postignućem.

Pored opštih odredaba navedenih u gore navedenim dokumentima, izrađen je i niz podzakonskih akata kako bi se posebno regulisalo funkcionisanje Agencije za rodnu ravnopravnost, službenici za rodnu ravnopravnost na lokalnom i centralnom nivou, kao i sva druga vladina tela koja rade na rodnoj ravnopravnosti.

Svrha Uredbe br. 06/2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost je da odredi odgovornosti i unutrašnju strukturu Agencije za rodnu ravnopravnost. Ovaj dokument detaljno opisuje dužnosti i odgovornosti izvršnog direktora Agencije za rodnu ravnopravnost, zaposlene u kancelariji izvršnog direktora, njegove odseke, planiranje i postupke izveštavanja, finansijska sredstva, međuinstitucionalnu koordinaciju i saradnju i druge srodne odredbe.

Uredba br. 12/2016 o zadacima i odgovornostima relevantnih službenika za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama ima zadatak da utvrdi dužnosti, odgovornosti, proces izveštavanja i saradnju između Agencije za rodnu ravnopravnost i službenika za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama. Ova uredba detaljno opisuje institucionalne mehanizme za rodnu ravnopravnost, dužnosti i odgovornosti službenika u ministarstvima i opštinama, međuinstitucionalnu i međunarodnu saradnju, planiranje, izveštavanje, finansijska sredstva i institucionalni razvoj.

Interna komunikaciona strategija za unapređenje rodne ravnopravnosti na Kosovu ima za cilj da ostvari profesionalnu i efikasnu komunikaciju sa ciljnim auditorijumom povećavajući nivo informacija o rodnoj ravnopravnosti u svim društvenim segmentima. Ovom strategijom predviđene su preporuke i aktivnosti koje imaju za cilj unapređenje međuinstitucionalne komunikacije (horizontalne i vertikalne); osnaživanje ARR-a u smislu uspešnog sprovođenja Kosovskog programa za rodnu

---

⁹ "Zaključci Saveta o Akcionom planu za rodnu ravnopravnost 2016-2020." EU trgovinski sporazumi - konzilijum, Savet EU (2015), <www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/10/26/fac-conclusions-gender-development/>. Poslednji put pristupljeno 26.06.2018

ravnopravnost; i pružanje efikasne podrške kosovskim institucijama u integrisanju rodne perspektive u svim oblastima, na centralnom i lokalnom nivou.

II

II. Institucionalni mehanizmi za rodnu ravnopravnost

Da bi se osigurala pravilna primena pravnog okvira u pogledu rodne ravnopravnosti u Republici Kosovo, uspostavljeni su sledeći rodni institucionalni mehanizmi:

Skupštinska komisija za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, nestala lica i peticije

*je stalna komisija Skupštine Kosova koja razmatra i predlaže izmene nacrtu zakona u vezi sa ljudskim pravima, rodnom ravnopravnošću i nestalim licima. Komisija je takođe odgovorna za praćenje primene postojećih zakona.*¹⁰

Agencija za rodnu ravnopravnost, Kancelarija premijera

je izvršna agencija koja posluje u okviru Kancelarije premijera, čineći rodnu ravnopravnost važnim elementom u političkoj agendi. Mandat ARR-a kao glavnog centralnog institucionalnog tela se odnosi na obaveze promovisanja, koordinacije i nadgledanja primene mera rodne ravnopravnosti u Republici Kosovo.

Jedinica za rodnu ravnopravnost u okviru Institucije ombudsmana

prihvata žalbe na diskriminaciju zasnovanu na rodnoj pripadnosti u oblastima zapošljavanja, obrazovanja, vlasništva, nasilja u porodici, zaštite žrtava i stanova, a istovremeno pokreće zakonske postupke koji omogućavaju pristup pravosudnom sistemu licima koja su bila diskriminisana.

Službenici za rodnu ravnopravnost (SRR) u resornim ministarstvima i opštinama

Službenici za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama su glavni akteri odgovorni za koordinaciju, sprovođenje, integraciju, praćenje i promociju rodne ravnopravnosti u centralnim i lokalnim vladinim institucijama i u svim javnim politikama Republike Kosovo.

¹⁰ "Komisija za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, nestala lica i peticije", Službena veb stranica Skupštine Republike Kosovo, <www.kuvendikosoves.org/?cid=2,110,133>. Pristupljeno 22.06.2018

S obzirom da se ovaj priručnik izrađuje u cilju da služi Agenciji za rodnu ravnopravnost i službenicima za rodnu ravnopravnost, sledeći sadržaj ovog priručnika će se uglavnom fokusirati na dužnosti, odgovornosti i obrasce za službenike za rodnu ravnopravnost na ministarskom i opštinskom nivou.

1. Pravni osnov dužnosti i odgovornosti Agencije za rodnu ravnopravnost na Kosovu

Članom 8. Zakona o rodnoj ravnopravnosti br. 05/L-020, Agenciji za rodnu ravnopravnost dodeljuju se sledeće odgovornosti

1.1	Promovisanje, podrška, koordinacija i primena odredbi ovog zakona i podzakonskih akata izdatih u skladu sa ovim zakonom
1.2	Predlaganje Vladi izmena i dopuna zakona i podzakonskih akata i odobravanje drugih mera za sprovođenje ZRR-a, u skladu sa važećim zakonskim procedurama
1.3	Identifikacija i/ili izrada politika koje promovišu rodnu ravnopravnost i nadgledanje njihovog sprovođenja
1.4	Učešće u pripremi zakona, podzakonskih akata, strategija i programa kako bi se osiguralo uvođenje načela rodne ravnopravnosti i rodno budžetiranje
1.5	Vođenje procesa sprovođenja Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena i priprema izveštaja o sprovođenju međunarodnih obaveza/zakona koji se odnose na rodnu ravnopravnost
1.6	Saradnja sa javnim institucijama i relevantnim službenicima u pogledu rodne ravnopravnosti u ministarstvima i opštinama kako bi se osigurala efikasna primena odredaba ovog zakona
1.7	Saradnja sa organizacijama civilnog društva
1.8	Organizacija obuke za uključivanje načela rodne ravnopravnosti i rodnog budžetiranja za institucije
1.9	Analiza statusa rodne ravnopravnosti na Kosovu sprovođenjem istraživanja i studija i predstavljanje nalaza u godišnjim izveštajima, specijalnim izveštajima, smernicama, kodeksima ponašanja, mišljenjima, davanje preporuka relevantnim vlastima i objavljivanje rezultata
1.10	Preduzimanje mera sa ciljem podizanja svesti o rodnoj ravnopravnosti

1.11	Preduzimanje adekvatnih mera za promovisanje jednakog rodnoeg tretiranja u saradnji sa socijalnim partnerima kroz razvoj socijalnog dijaloga za zaposlene i poslodavce o pitanjima od posebnog značaja koja se odnose na ostvarivanje njihovih prava vezanih za zapošljavanje, socijalno blagostanje i druga profesionalna pitanja
1.12	Izveštavanje Vlade o primeni ZRR-a za prethodnu godinu, najkasnije do kraja marta ¹¹

1.1 Kako je organizovana Agencija za rodnu ravnopravnost?

Agencija za rodnu ravnopravnost deluje u okviru Kancelarije premijera. Na čelu je izvršni direktor koji je odgovoran za administraciju, upravljanje i rukovođenje Agencijom. Organizaciona struktura i funkcionisanje Agencije regulisani su *Zakonom broj 05/L -020 o rodnoj ravnopravnosti, Uredbom br. 06/2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost i Uredbom br. 06/2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost.*

ARR se sastoji od sledećih odseka:

- ✚ Kancelarija izvršnog direktora Agencije
- ✚ Odsek za administraciju, budžet i finansije
- ✚ Odsek za praćenje, izveštavanje i istraživanje
- ✚ Odsek za saradnju i koordinaciju
- ✚ Odsek za zakonodavstvo

¹¹ Zakon br. 05 / L -020 o rodnoj ravnopravnosti na Kosovu, Službeni list Republike Kosovo, (2015), član 8.. <<https://qzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=10923>>. Poslednji put pristupljeno 26.06.2018.

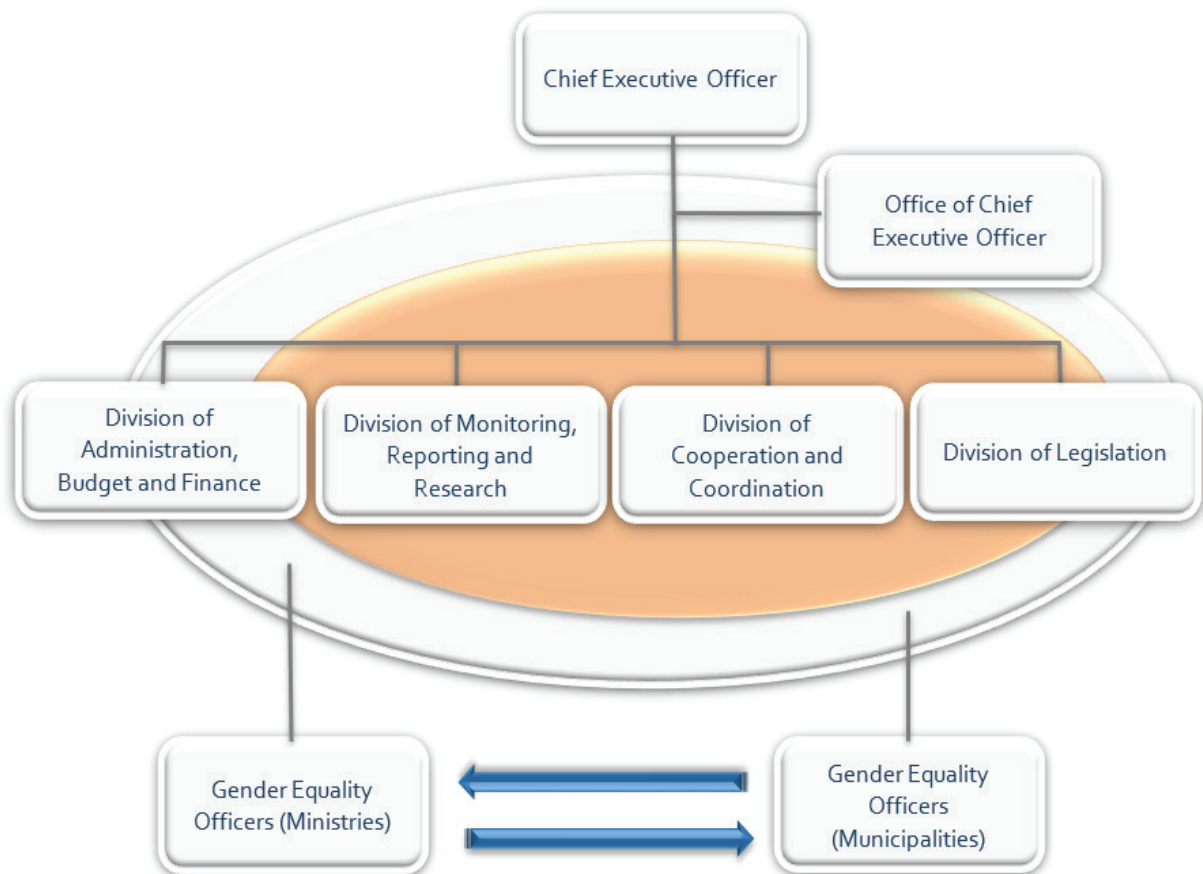

Tabela 1. Organizaciona struktura (organogram) Agencije za rodnu ravnopravnost

1.2 Ko finansira Agenciju za rodnu ravnopravnost?

Sredstva za rad Agencije za rodnu ravnopravnost obezbeđena su iz budžeta Republike Kosovo. Pored toga, ARR može prihvatiti donacije lokalnih i

međunarodnih donatora kako bi unapredila pitanja rodne ravnopravnosti na Kosovu. Međutim, ARR može prihvatiti ove donacije samo ako iste ne ometaju njenu finansijsku nezavisnost ili ne stvaraju uticaj na njena prava iz budžeta Republike Kosovo ili ako nisu u suprotnosti sa važećim zakonima. Sve donacije koje su primljene od donatora trebalo bi da budu dostupne javnosti¹².

ARR je odgovoran za upravljanje i koordinaciju javnih politika sa finansiranjem međunarodnih institucija u oblasti rodne ravnopravnosti i uvođenja načela rodne ravnopravnosti prilikom izrade programa. ARR može potpisivati sporazume, ugovore, memorandum o saradnji i razumevanju o kupovini roba i usluga, transferu sredstava, razmeni iskustava i razmeni informacija, povlačenju tehničke pomoći, kvalifikaciji osoblja i korišćenju sredstava od javnih i međunarodnih institucija za ispunjavanje nadležnosti i sprovođenje javnih politika.¹³

1. Pravni osnov dužnosti i odgovornosti službenika za rodnu ravnopravnost na Kosovu

---

Zakon o rodnoj ravnopravnosti predstavlja prvi pravni mehanizam koji postavlja osnovu za dužnosti i nadležnosti službenika za rodnu ravnopravnost. Prema članu 12. ZRR-a, glavne dužnosti i odgovornosti SRR-a na centralnom i lokalnom nivou su:

- ✚ Koordinacija sprovođenja Zakona o rodnoj ravnopravnosti i Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost
- ✚ Vršenje uvođenja načela rodne ravnopravnosti i rodnog budžetiranja u procesu izrade i sprovođenja politika;
- ✚ Saradnja sa Agencijom za rodnu ravnopravnost i drugim relevantnim akterima u oblasti rodne ravnopravnosti.
- ✚ Priprema godišnjih izveštaja o sprovođenju Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost i drugih izveštaja koji će biti podneti ARR-u¹⁴

---

¹²Ibid. član 10.

¹³Ibid. Čl. 15

¹⁴Ibid. Čl. 12

Uredba br. 12/2016 o zadacima i odgovornostima relevantnih službenika za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama, koja je dopunjena 2016. godine, pruža specifične nadležnosti i odgovornosti za SRR-ove na centralnom i lokalnom nivou.

2.1 Dužnosti i odgovornosti službenika za rodnu ravnopravnost na centralnom nivou

---

Nadležnosti službenika za rodnu ravnopravnost u resornim ministarstvima regulisane su članom 9. Uredbe br. 12/2016 o zadacima i odgovornostima relevantnih službenika za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama.

2.1	Pružanje profesionalnih saveta i preporuka višem administrativnom službeniku o izradi rodne politike i integraciji rodne komponente u strateške dokumente i planove i programe izražene kroz specifične aktivnosti ili integrisane kroz rodne pokazatelje i rodno budžetiranje
2.2	Učestvovanje i doprinos u izradi javnih politika na institucionalnom nivou, u okviru radnih grupa uspostavljenih posebno za takve inicijative
2.3	Koordinacija, sprovođenje, praćenje i izveštavanje institucije u kojoj radi na aktivnostima koje proističu iz Kosovskog programa rodne ravnopravnosti u skladu sa odgovornostima definisanim u programu
2.4	Prikupljanje i obrada kvantitativnih i kvalitativnih rodno razvrstanih podataka u vezi sa primenom Zakona o rodnoj ravnopravnosti, Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost i svih strategija i planova koje sprovodi odgovarajuće ministarstvo
2.5	Osiguranje da institucionalni izveštaji sadrže/pružaju rodno razvrstane podatke
2.6	Obezbeđivanje izveštaja o kvalitetu Agenciji za rodnu ravnopravnost, u skladu sa kriterijumima i standardima koji su postavljeni za izveštavanje, o svim javnim politikama koje je odobrila Vlada Kosova, a koje usmeravaju ARR i druge relevantne institucije
2.7	Učestvovanje u godišnjem planiranju prioriteta i institucionalnog budžeta i osiguranje da aktivnosti i načela rodne ravnopravnosti budu integrisani u institucionalne godišnje planske dokumente

2.8	Izrada godišnjeg plana u skladu sa preporukama i odlukama Ministarstva finansija, ARR-a i odluka Vlade o planiranju i osiguranje dovoljnog budžeta za njihovo sprovođenje
2.9	Promovisanje javnih politika o pitanjima rodne ravnopravnosti civilnim službenicima i drugim zaposlenima i identifikovanje potrebe za obukom u instituciji u kojoj rade
2.10	Savetovanje Jedinice za ljudske resurse (u ministarstvu gde radi) u pogledu kriterijuma rodne ravnopravnosti koji se koriste u procesu zapošljavanja pružanjem jednakog pristupa ženama i muškarcima u skladu sa važećim zakonima
2.11	Saradnja sa nevladinim organizacijama i drugim potencijalnim lokalnim i međunarodnim partnerima u koordinaciji aktivnosti između institucija, obezbeđivanjem finansijskih sredstava za sprovođenje javnih politika i izgradnju institucionalnih kapaciteta

2.2 Dužnosti i odgovornosti službenika za rodnu ravnopravnost na lokalnom nivou

Nadležnosti službenika za rodnu ravnopravnost u opštinama regulisane su članom 10. Uredbe br. 12/2016 o dužnostima i odgovornostima relevantnih službenika za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama

2.1	Pružanje profesionalnih saveta i preporuka gradonačelniku opštine prilikom izrade rodne politike i integracija načela rodne ravnopravnosti u strateške dokumente i planove uvođenjem specifičnih aktivnosti ili rodni pokazatelja i rodnog budžetiranja
2.2	Učestvovanje i doprinos u izradi javnih politika na institucionalnom nivou, u okviru radnih grupa uspostavljenih posebno za takve inicijative
2.3	Koordinacija, sprovođenje, praćenje i izveštavanje institucije u kojoj radi o aktivnostima koje proističu iz Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost u skladu sa odgovornostima definisanim u programu

2.4	Prikupljanje i obrada kvantitativnih i kvalitativnih rodno razvrstanih podataka u vezi sa primenom Zakona o rodnoj ravnopravnosti, Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost i svih strategija i planova koje sprovodi opština ili centralni nivo
2.5	Osiguranje da institucionalni izveštaji sadrže/pružaju rodno razvrstane podatke
2.6	Obezbeđivanje izveštaja o kvalitetu Agenciji za rodnu ravnopravnost, u skladu sa kriterijumima i standardima koji su postavljeni za izveštavanje, o svim javnim politikama koje je odobrila Vlada Kosova i međunarodne konvencije
2.7	Učešće u godišnjem planiranju prioriteta i institucionalnog budžeta i osiguranje da aktivnosti i načela rodne ravnopravnosti budu integrisani u godišnje planske dokumente opštine
2.8	Pripremanje godišnjeg plana u skladu sa preporukama i odlukama Ministarstva finansija, ARR-a i odlukama Vlade o planiranju i osiguranje dovoljnog budžeta za njihovo sprovođenje
2.9	Promovisanje javnih politika o rodnim pitanjima civilnim službenicima i identifikacija potreba za obukom u instituciji u kojoj rade
2.10	Savetovanje Jedinice za ljudske resurse (u opštini u kojoj radi) u pogledu kriterijuma rodne ravnopravnosti koji se koriste u procesu zapošljavanja pružanjem jednakog pristupa ženama i muškarcima u skladu sa važećim zakonima
2.11	Saradnja sa NVO-ovima i drugim potencijalnim lokalnim i međunarodnim partnerima u koordinaciji aktivnosti između institucija, pružanjem finansijskih sredstava za sprovođenje javnih politika i izgradnju institucionalnih kapaciteta

III

III. PRIRUČNIK

2. Kako službenici za rodnu ravnopravnost postižu svoje ciljeve?

Sva ministarstva i opštine na Kosovu moraju imenovati službenika za rodnu ravnopravnost prema članu 12. ZRR-a. Službenici za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama rade pod direktnim nadzorom i kontrolom višeg rukovodioca određenog ministarstva ili određene opštine.¹⁵ Službenici za rodnu ravnopravnost, u bliskoj koordinaciji sa rukovodiocima odeljenja/direkcija i drugih struktura koje deluju pod nadležnošću ministarstva / opštine, preduzimaju inicijative i učestvuju u aktivnostima koje promovišu integraciju rodne ravnopravnosti u sve politike, programe, aktivnosti i funkcije institucija.

3.1 Planiranje, finansijski resursi i institucionalni razvoj

Svake godine službenici za rodnu ravnopravnost moraju izraditi svoj individualni godišnji plan rada sa specifičnim ciljevima i aktivnostima koje žele postići za odgovarajuću godinu. Godišnji plan razmatra i odobrava ARR.

Individualni godišnji plan rada trebalo bi da bude zasnovan na trenutnom Kosovskom programu za rodnu ravnopravnost (KPRR) i drugim strateškim dokumentima relevantnim za instituciju u kojoj je angažovan SRR.¹⁶

SRR-ovi koji su imenovani u resornim ministarstvima trebaju zasnivati svoj individualni godišnji plan na KPRR-u i usmeravajućoj strategiji i akcionom planu odgovarajućeg ministarstva.

SRR-ovi u opštinama treba da kreiraju svoj godišnji individualni plan na osnovu KPRR-a i strateških dokumenata opštine, kao što su opštinski budžetski plan, opštinski plan rada i razne razvojne strategije dotične opštine (npr. Strategija socio-ekonomskog razvoja, Strategija zaštite životne sredine, Urbanistički razvojni plan itd.)

¹⁵Uredba (VRK) br. 12/2016 o dužnostima i nadležnostima relevantnih službenika za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama, Službeni list Republike Kosovo, (2016), <<https://qzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=12897>>. Poslednji put pristupljeno 26.06.2018

¹⁶ Uredba (VRK) br. 12/2016 o dužnostima i odgovornostima relevantnih službenika za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama, Službeni list Republike Kosovo, (2016), član 6. <<https://qzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=12897>>. Poslednji put pristupljeno 26.06.2018

Obično se strateški dokumenti resornih ministarstava izrađuju za dugoročni period od tri do pet godina. Iako se u opštinama, Budžetski plan i Plan rada kreiraju u trajanju od tri godine, opština odobrava budžetski plan i plan rada na godišnjoj osnovi.

Veoma je važno da i SRR-ovi u resornim ministarstvima i oni u opštinama budu deo sastanaka na kojima se izrađuju ovi strateški dokumenti i godišnji planovi rada. Aktivno učešće na ovim sastancima pruža mogućnosti SRR-ovima da integrišu načela rodne ravnopravnosti i rodno budžetiranje u sve strateške aktivnosti i planove rada od početka (pre nego što dokument počne da se primenjuje). U dugoročnoj viziji ovo takođe pojednostavljuje rad SRR-ova, s obzirom na to da će biti lakše kreirati Godišnji individualni plan za rodnu ravnopravnost kada su strateški dokumenti ministarstva/opštine prethodno konsolidovani sa metodologijama uvođenja načela rodne ravnopravnosti i rodnog budžetiranja.

	<p><i>Prilikom analize relevantnih strateških dokumenata i akcionih planova, SRR treba prvo da istakne ciljeve, aktivnosti i rezultate čije se postizanje planira za odgovarajuću godinu.</i></p>
<p>Primer</p>	<p><i>SRR imenovan u Ministarstvu obrazovanja, nauke i tehnologije (MONT) će analizirati aktuelnu strategiju MONT-a - Strateški plan obrazovanja na Kosovu 2017-2021 i njegov Akcioni plan.</i></p> <p><i>Aktivnost 6.2.2. ovog Akcionog plana predviđa „Stvaranje podsticajnog mehanizma od strane vlade i preduzeća u cilju pružanja podrške obrazovanju u deficitarnoj struci i za žene u tehničkoj struci”. Akcioni plan predviđa dodelu 45 stipendija u 2019. godini. SRR će ovo uključiti u svoj godišnji plan rada, jer se odnosi na rodna pitanja i on/ona će obavezno kontaktirati odgovarajući odsek MONT-a sa zahtevom da doprinese procesu svojim znanjem i ekspertizom o pitanjima rodne ravnopravnosti.</i></p>
<p>Napomena</p>	<p><i>Tokom ove faze obavezno analizirati Internu komunikacionu strategiju za unapređenje rodne ravnopravnosti na Kosovu i odabrati aktivnosti u kojima se planira učešće SRR-ova kao organizatora ili učesnika.</i></p>

Prilikom odabira aktivnosti, SRR treba uzeti u obzir trenutne političke, ekonomske, socijalne i druge važne okolnosti koje mogu uticati na postizanje ciljeva i sprovođenje aktivnosti SRR-ova. Ovo će pomoći da se izvrši analiza procene postizanja ciljeva, aktivnosti i očekivanih rezultata. Tokom ove faze, SRR-ovi trebaju da konsultuju Agenciju za rodnu ravnopravnost i druge strane uključene u sprovođenje aktivnosti, kako bi zajedno planirali aktivnosti i konsolidovali svoj rad u vezi sa sprovođenjem KPRR-a i drugih strateških dokumenata. Službenici za rodnu ravnopravnost moraju obavestiti ARR o aktivnostima koje planiraju da organizuju 15 do 30 dana unapred.

	<p><i>Nakon što SRR postavi preliminarne ciljeve, aktivnosti i rezultate za tu godinu - sledeći korak je procena finansijskih troškova. Tokom ove faze, SRR treba da proveri da li su aktivnosti iz strateških dokumenata finansirane iz budžeta institucije u kojoj radi, iz budžeta ARR-a ili druge institucije. U zavisnosti od toga kako su aktivnosti planirane, SRR bi trebalo da napravi konačnu listu aktivnosti i rezultata koje treba postići za odgovarajuću godinu sa realnim proračunom finansija i procenom perioda njihovog sprovođenja.</i></p>
<p>Napomena</p>	<p><i>Uredba br. 12/2016 o dužnostima i odgovornostima relevantnih službenika za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama, član 7.1 eksplicitno navodi da „ Službenicima za rodnu ravnopravnost za sprovođenje određenih obaveza i odgovornosti i za unapređenje pitanja rodne ravnopravnosti, izdvajaju se dovoljna finansijska sredstva iz budžeta Kosova. Finansijska sredstva se izdvajaju u punom skladu sa godišnjim aktivnostima predviđenim u radnim planovima službenika. 17</i></p>

Pored toga, SRR-ovi mogu imati koristi od finansiranja međunarodnih institucija koje podržavaju aktivnosti u pogledu rodne ravnopravnosti. Međutim, kako bi se osigurala transparentnost procesa, sredstva i aktivnosti trebaju biti dostupni javnosti.

---

¹⁷Isto, čl.7

	<p><i>Službenici za rodnu ravnopravnost imaju pravo da predlažu i učestvuju u aktivnostima izgradnje kapaciteta u oblasti rodne ravnopravnosti i šire. Ove aktivnosti treba da se odražavaju u Individualnom godišnjem planu rada.</i></p>
<p>Primer</p>	<p><i>SRR-ovi mogu da predlažu obuku za izgradnju kapaciteta o komunikacionim veštinama, odnosima sa javnošću i društvenim medijima</i></p>

S obzirom da će neke od aktivnosti za izgradnju kapaciteta organizovati druge strane (npr. međunarodne organizacije) i nije moguće saznati tačan broj i trajanje ovih aktivnosti, SRR-ovi bi trebalo na početku godine da planiraju u koliko aktivnosti izgradnje kapaciteta će u potpunosti prisustvovati. Ovo će pomoći u planiranju drugih aktivnosti / inicijativa koje su dodeljene njihovoj ulozi službenika za rodnu ravnopravnost u okviru njihove institucije.

Prilikom izrade individualnih godišnjih planova rada, SRR-ovi trebaju uzeti u obzir aktivnosti koje su planirane i preduzete od strane međunarodnih institucija koje predviđaju saradnju sa SRR-ovima i uključiti ih u svoje individualne godišnje planove rada.¹⁸ Pored toga, od ključnog je značaja za SRR-ove da se obezbedi da organizacije civilnog društva čiji je rad usmeren na pitanja rodne ravnopravnosti uključuju u sve aktivnosti planiranja.

3.2 Šta uraditi kada se dokumenti politike, strategije i akcioni planovi ne bave pitanjima rodne ravnopravnosti?

Uvođenje načela rodne ravnopravnosti je metodologija koja se koristi za integraciju rodne perspektive u osmišljavanje, sprovođenje, praćenje i evaluaciju politika, regulatornih mera i programa potrošnje. Odnosi se na proces procene implikacija

¹⁸isto, član.5

za žene i muškarce svih planiranih merama, uključujući zakonodavstvo, politike ili programe, u svim oblastima i na svim nivoima.¹⁹ Uvođenje načela rodne ravnopravnosti pruža analitička sredstva za analizu razlika između žena i muškaraca, u smislu raspodele resursa, mogućnosti, ograničenja i ovlašćenja u različitim kontekstima.

Za više informacija o načinu korišćenja načela rodne ravnopravnosti u proceni politike i projekta, videti *Aneks 2 ovog dokumenta: Kontrolna lista za uvođenje načela rodne ravnopravnosti za projekte i političke dokumente*.

---

¹⁹Ujedinjene nacije, Izveštaj Socio-ekonomskog saveta, (1997). [Poglavlje IV, segment koordinacije, uključivanje rodne perspektive u sve politike i programe u sistemu Ujedinjenih nacija] .1997, str. 24
[http://undocs.org/A/52/3/REV.1\(SUPP\)](http://undocs.org/A/52/3/REV.1(SUPP))

3.3 Obrazac godišnjeg plana rada službenika za rodnu ravnopravnost sa objašnjenjima

U sledećoj tabeli je dat obrazac koji službenici za rodnu ravnopravnost mogu koristiti na centralnom ili lokalnom nivou za planiranje svog godišnjeg plana rada. Delovi označeni narandžastom bojom pružaju objašnjenje za svaki od delova obrasca koji će popuniti SRR-ovi. Ne zaboravite da izbrišete ova objašnjenja pre nego što pošaljete dokument svom nadređenom ili pre nego što ga učinite dostupnim javnosti. Prilagodite tabelu dodavanjem ili uklanjanjem kolona u zavisnosti od broja planiranih ciljeva i aktivnosti.

<h2 style="text-align: center;">Godišnji plan rada službenika za rodnu ravnopravnost</h2>							
Ime SRR-a: <i>Napišite ime i pre zime</i>		Opština/ministarstvo: <i>Napišite naziv opštine/ministarstva u kojem radite</i>		Godina: <i>Napišite godinu za koju popunjavate godišnji plan rada</i>			
CILJ 1: <i>Vašu prvu izjavu o cilju napišite ovde. Izjava o cilju treba u 1-2 rečenice jasno naznačiti koji je glavni cilj koji se odnosi na rodnu ravnopravnost koji želite postići u roku od godinu dana na položaju zvaničnika/službenika za rodnu ravnopravnost koji radi u Agenciji za rodnu ravnopravnost</i>							
Aktivnost <i>U kolonama ispod napišite aktivnosti koje želite organizovati koje će vam pomoći da postignete cilj 1. Koristite jednu kolonu po aktivnosti. Dodajte što više kolona po potrebi</i>	Odeljenje od kojeg se traži pomoć <i>Napišite naziv odeljenja unutar vaše institucije od kojeg tražite pomoć/saradnju kako biste organizovali aktivnosti. U slučaju da je to organizacija - napišite naziv organizacije.</i>	Ciljna grupa/korisnici <i>Napišite ciljnu grupu za ovu aktivnost/ko će biti ljudi ili institucije koje će imati koristi nakon uspešnog sprovođenja aktivnosti.</i>	Period sprovođenja <i>Zapišite početni i završni datum aktivnosti. Obavezno navedite dane koji su vam potrebni za planiranje i pripreme. Ako niste sigurni u tačan datum, obavezno napišite preliminar</i>	Potrebni resursi <i>Napišite sve resurse koji su vam potrebni za sprovođenje aktivnosti. # osoblja, opreme, mesta održavanja itd.</i>	Potrebna budžet <i>Napišite iznosa budžeta potrebnog za sprovođenje svake aktivnosti.</i>	Poželjni ishod / očekivani rezultat <i>Napišite ishod ili rezultat koji očekujete nakon sprovođenja svake aktivnosti.</i>	Strateški dokument u skladu sa aktivnošću <i>Napišite strategije /dokumente sa kojima je aktivnost povezana Npr. Kosovski program za rodnu ravnopravnost ili opštinski</i>

			<i>ni datum koji možete kasnije prilagoditi.</i>				<i>akcioni plan, Opštinski plan za socio-ekonomski razvoj itd.</i>

CILJ 2: Vašu drugu izjavu o cilju napišite ovde. Izjava o cilju treba u 1-2 rečenice jasno naznačiti koji je glavni cilj koji se odnosi na rodnu ravnopravnost koju želite postići u roku od godinu dana na položaju zvaničnika/službenika za rodnu ravnopravnost koji radi u Agenciji za rodnu ravnopravnost

Aktivnost	Odeljenje od kojeg se traži pomoć	Ciljna grupa/korisnici	Period sprovođenja	Potrebni resursi	Potrebna budžet	Poželjni ishod / očekivani rezultat	Strateški dokument u skladu sa aktivnošću
<i>U kolonama ispod napišite aktivnosti koje želite organizovati koje će vam pomoći da postignete cilj 1. Koristite jednu kolonu po aktivnosti. Dodajte što više kolona po potrebi</i>	<i>Napišite naziv odeljenja unutar vaše institucije od kojeg tražite pomoć/saradnju kako biste organizovali aktivnosti. U slučaju da je to</i>	<i>Napišite ciljnu grupu za ovu aktivnost/ko će biti ljudi ili institucije koje će imati koristi nakon uspešnog sprovođenja</i>	<i>Zapišite početni i završni datum aktivnosti. Obavezno navedite dane koji su vam potrebni za planiranje i pripreme. Ako niste sigurni u tačan</i>	<i>Napišite sve resurse koji su vam potrebni za sprovođenje aktivnosti. # osoblja, opreme, mesta</i>	<i>Napišite iznosa budžeta potrebnog za sprovođenje svake aktivnosti.</i>	<i>Napišite ishod ili rezultat koji očekujete nakon</i>	<i>Napišite strategije /dokumente sa kojima je aktivnost povezana Npr. Kosovski</i>

	<i>organizacija - napišite naziv organizacije.</i>	<i>aktivnosti</i>	<i>datum, obavezno napišite preliminar ni datum koji možete kasnije prilagoditi.</i>	<i>održav anja itd.</i>		<i>sprovo đenja svake aktivn osti.</i>	<i>program za rodnu ravnopra vnost ili opštinski akcioni plan, Opštinski plan za socio- ekonomski razvoj itd.</i>

3.4 Primer obrasca godišnjeg plana rada za osoblje Agencije za rodnu ravnopravnost

Tabela u daljem tekstu predstavlja primer obrasca godišnjeg plana rada službenika koji rade u Agenciji za rodnu ravnopravnost . Ova tabela daje primer godišnjeg akcionog plana višeg službenika za saradnju u Agenciji za rodnu ravnopravnost.

Godišnji plan rada za osoblje Agencije za rodnu ravnopravnost							
Ime : XXX XXXXX		Pozicija u okviru ARR-a: <i>Službenik za saradnju, Odsek za saradnju i koordinaciju</i>			Godina: 2019.		
CILJ 1: <i>Uspostaviti uspešnu saradnju i pružiti jasne smernice za SRR-ove u resornim ministarstvima i opštinama.</i>							
Aktivnost	Odeljenje od kojeg se traži pomoć	Ciljna grupa/korisnici	Period sprovođenja	Potrebni resursi	Potrebni budžet	Očekivani rezultati	Strateški dokument u skladu sa aktivnošću
Aktivnost 1.1: Stvoriti specifičnu strategiju za 2019. u saradnji sa SRR-ovima u ministarstvima i opštinama u vezi sa uvođenjem načela rodne ravnopravnosti u	Odsek za saradnju i koordinaciju	SRR-ovi	15. jan. – 2019 30. dec. – 2019	Ova aktivnost nema nikakvih troškova	0 €	Izrađena strategija za saradnju sa SRR-ovima u vezi sa uvođenjem načela rodne ravnopravnosti	Uredba br. 06/2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu

relevantnim politikama i drugim dokumentima ministarstava i opština						za 2019. godinu	ravnopravnost Kosovski program za rodnu ravnopravnost
Aktivnost 1.2: Komunikacija sa SRR-ovima i zakazivanje sastanka sa svakim od njih u pogledu uvođenja načela rodne ravnopravnosti	/	SRR-ovi	Tokom cele godine	Ova aktivnost nema nikakvih troškova	0 €	Zakazani sastanci sa SRR-ovima u vezi sa uvođenjem načela rodne ravnopravnosti	Uredba br. 06/2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost Kosovski program za rodnu ravnopravnost
Aktivnost 1.3: Obezbediti usmeravajuć	Odsek za saradnju i	SRR-ovi	U toku	Obezbeđeno mesto održav	450 €	XX sesija predviđene za	Uredba br. 06/2017 o

e sesije za SRR-ove koji pripremaju radne planove i izrađuju budžete tokom perioda izrade i planiranja budžeta za narednu godinu prema redosledu	koordinaciju			anjsesija Potrebno je kupiti piće i hranu za 40-50 ljudi Priprema materijala		SRR-ove u vezi sa pripremom radnih planova i budžeta	unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost Kosovski program za rodnu ravnopravnost
Aktivnost 1.4: Informisati SRR-ove o godišnjim prioritetima javnih politika u rokovima utvrđenim za njihovo uključivanje u radne planove relevantnih institucija	Kancelarija direktora, svi odseci	SRR-ovi	U toku	Obezbeđeno mesto održavanja sesija Potrebno je kupiti piće i hranu za 40-50 ljudi Priprema materijala	450 €	SRR-ovi su informisani o godišnjim prioritetima javnih politika	Uredba br. 06/2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost

							Kosovski program za rodnu ravnopravnost
Aktivnost 1.5: Pripremiti i ažurirati kalendar aktivnosti SRR-ova	/	SRR-ovi	U toku	Ova aktivnost nema nikakvih troškova	0 €	Kalendar aktivnosti SRR-ova je pripremljen i redovno ažuriran	Uredba br. 06/2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost Kosovski program za rodnu ravnopravnost
CILJ 2: <i>Pratiti rad SRR-ova u resornim ministarstvima i opštinama i pomoći im u postupku izveštavanja ARR-a</i>							

Aktivnost	Odeljenje od kojeg se traži pomoć	Ciljna grupa/korisnici	Period sprovođenja	Potrebni resursi	Potrebni budžet	Očekivani rezultati	Strateški dokument u skladu sa aktivnošću
Aktivnost 2.1: U saradnji sa odsecima ARR-a, pregledati ispunjavanje plana aktivnosti SRR-ova i dati preporuke i relevantne sugestije za sprovođenje njihovog plana rada.	Odseci ARR-a	SRR-ovi	U toku	Ova aktivnost nema nikakvih troškova	0 €	Pružene preporuke i sugestije i SRR-ovi pokazuju dobre rezultate u sprovođenju svojih planova rada	Uredba br. 06/2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost Kosovski program za rodnu ravnopravnost
Aktivnost 2.2: Pratiti aktivnosti SRR-ova u	Odsek za praćenje	SRR-ovi	Tokom cele godine	Putni troškovi	300 €	Prisustvo je XX aktivnos	Uredba br. 06/2017 o

<p>ministarstvi ma i opštinama posećivanje m istih.</p>	<p>izveštavanje i istraživanje</p>					<p>tima SRR-ova</p>	<p>unutrašnjooj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost</p> <p>Kosovski program za rodnu ravnopravnost</p>
<p>Aktivnost 2.3: Pregled i davanje preporuka i koordinisanje procesa konačnih komentara i preporuka o planovima / programima rada za tri odseka ARR-a, posebno za praćenje, izveštavanje, zakonodavstvo i saradnju o planovima/pr</p>	<p>Odsek za praćenje , izveštavanje i istraživanje, Odsek za zakonodavstvo, Odsek za saradnju i koordinaciju</p>	<p>SRR-ovi</p>	<p>U toku</p>	<p>Ova aktivnost nema nikakvih troškova</p>	<p>0 €</p>	<p>Obezbeđeni pregledi i preporuke za tri odseka ARR-a</p>	<p>Uredba br. 06/2017 o unutrašnjooj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost</p> <p>Kosovski</p>

ogramima rada službenika za rodnu ravnopravnost							program za rodnu ravnopravnost
Aktivnost 2.4: Doprineti izradi izveštaja ARR-a tokom cele godine	Odsek za praćenje i izveštavanje i istraživanje	SRR-ovi	U toku	Ova aktivnost nema nikakvih troškova	0 €	Obezbeđen doprinos u pogledu izveštaja ARR-a	Uredba br. 06/2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost Kosovski program za rodnu ravnopravnost

3.5 Primer obrasca godišnjeg plana rada za službenike za rodnu ravnopravnost na centralnom nivou

Tabela u daljem tekstu predstavlja primer obrasca godišnjeg plana rada za službenike za rodnu ravnopravnost na centralnom nivou. Naziv osobe i ministarstva izabrani su nasumično.

Godišnji akcioni plan za službenike za rodnu ravnopravnost u resornim ministarstvima							
Ime SRR-a: VJOSA / M E R /		Opština/ministarstvo: Ministarstvo za ekonomski razvoj			Godina: 2019		
CILJ 1: Promovisanje i realizacija rodne ravnopravnosti u okviru Ministarstva za ekonomski razvoj sa posebnim fokusom na Odeljenje za energetiku							
Aktivnost	Odeljenje od kojeg se traži pomoć	Ciljna grupa/korisnici	Period sprovođenja	Potrebni resursi	Potrebni budžet	Očekivani rezultati	Strateški dokument u skladu sa aktivnošću
Aktivnost 1.1: Organi zovani niz obuka o uvođenju načela	Kabinet ministra, kancelarija, Kancelarija	Osoblje sledećih odeljenja: Odeljenje za energetiku	15. jan. 2019- 3. mar. 2019	Prostor je obezbeđen u okviru prostor	300 €	Ciljno osoblje ministarstva ima adekvatno	Kosovski program za rodnu

<p>rodne ravnopravnosti za osoblje ministarstva, sa posebnim fokusom na osoblje koje se bavi glavnim projektima za energetiku unutar ministarstva</p>	<p>generalnog sekretara, Odeljenje za energetiku, Odsek za energetske politike, Odeljenje za finansije i opšte usluge</p>	<p>, Odsek za energetske sisteme; Odsek za obnovljive izvore energije, efikasnost i kogeneraciju; Odsek za energetske politike; Odsek za tehničke standarde i propise</p>		<p>ija Ministarstva ili (EUICC -a koji prostor nudi besplatno)</p> <p>Projektor i Laptop iz Ministarstva</p> <p>Potrebno je kupiti piće i hranu za 40 ljudi</p> <p>Priprema materijala</p>	<p>znanje o procesu uvođenja načela rodne ravnopravnosti i svesniji su važnosti rodne ravnopravnosti u opštinskim politikama i dokumentima</p>	<p>ravnopravnost</p>
---	---	---	--	--	--	----------------------

Aktivnost 1.2: Organizovati dvodnevnu obuku o prikupljanju u rodno razvrstanih podataka u okviru ministarstva	Kabinet ministra, Kancelarija generalnog sekretara, Pravno odeljenje	Osoblje sledećih odeljenja: Odeljenje za energetiku, Pravno odeljenje, Odeljenje za finansije i opšte usluge, Odeljenje za evropske integracije, Odsek za koordinaciju politike i ekonomski razvoj, Odeljenje za rudarstvo, Odeljenje za poštu i telekomunikacije i informacionu i komunikacionu tehnologiju.	3. apr. 2019 – 5. maj 2019.	Prostor je obezbeđen u okviru prostorija Ministarstva ili (EUICC -a koji prostor nudi besplatno) Projektor i Laptop iz Ministarstva Potrebno je kupiti piće i hranu za 40 ljudi Materijal za sastanke	300 €	Ciljno osoblje ima adekvatno znanje o prikupljanju rodno razvrstanih podataka u okviru ministarstva i spremno je da pokrene proces prikupljanja podataka unutar ministarstva	Kosovski program za rodnu ravnopravnost
Aktivnost 1.3: Vođenje procesa prikupljanja rodno	Kabinet ministra, Kancelarija generalnog	Sva glavna odeljenja Ministarstva	U toku	Ova aktivnost nema nikakvih	0 €	Postoji jasna komunikacija i saradnja između osoblja	Kosovski program za rodnu ravnopravnost

razvrstanih podataka	sekretar a			troškov a		ministar stva i svi oni prikuplja ju rodno razvrsta ne podatke	
Aktivnost 1.4: Integracija rodne perspektive u projekte ministarstva (npr. Projekat energetske efikasnosti i obnovljive energije Kosova) <i>Videti ANEKS 2 koji će vam pomoći u procesu uvođenja načela radne ravnopravnosti</i>	Kabinet ministra, Kancelarija generalnog sekretara, sva glavna odeljenja Ministarstva	Kabinet ministra, Kancelarija generalnog sekretara, sva glavna odeljenja Ministarstva	U toku	Ova aktivnost nema nikakvih troškova jer obuhvata samo sastanke koji se mogu održati u okviru opštinskih prostorija	0 €	Projekti ministarstva imaju integrisanu rodnu perspektivu u svoj glavni okvir.	Kosovski program za rodnu ravnopravnost
CILJ 2: Promovisanje profesija u energetsom sektoru među ženama i podrška ženama među radnom snagom u oblasti energetike Milan							

Aktivnost	Odeljenje od kojeg se traži pomoć	Ciljna grupa/korisnici	Period sprovođenja	Potrebni resursi	Potrebni budžet	Očekivani rezultati	Strateški dokument u skladu sa aktivnost
Aktivnost 2.1: Redovni sastanci sa Udruženjem žena u energetske sektoru radi podrške u ostvarenju ciljeva Udruženja za 2018. godinu	Udruženje žena u energetske sektoru na Kosovu (UŽESK)	Članovi udruženja žena u energetske sektoru	U toku	Materijali za sastanke Putni troškovi	100 €	Ministarstvo, SRR i UŽESK imaju uspešnu saradnju u podršci i promovisanju žena u energetske sektoru	Kosovski program za rodnu ravnopravnost
Aktivnost 2.2: Stvoriti strategiju sa zainteresovanim stranama o promovisanju profesije u oblasti energetike među ženama	ARR, MŽSPP, MPŠRR, lokalne i međunarodne organizacije	Žene zainteresovane za studiranje (osnovne studije, master studije)	4. februar 2019. - 4. april 2019.	Mesto održavanja je obezbeđeno u prostorijama ministarstva ili (EUICC koji nudi prostor besplatno)	150€	Izrađena strategija sa specifičnim aktivnostima tima promovisanja profesija u energetici među ženama	Kosovski program za rodnu ravnopravnost

				Materijali za sastanke Potrebno je kupiti piće i hranu za 20 osoba			
Aktivnost 2.3: Zagovaranje u okviru ministarstva da ponudi stažiranje za žene koje su uključene kao radna snaga u energetske sektor	ARR	Kabinet ministra, kancelarija, Kancelarija generalnog sekretara,	U toku	Ova aktivnost nema nikakvih troškova	0 €	Ministarstvo se slaže da ponudi stažiranje za žene koje su uključene kao radna snaga u energetske sektor	Kosovski program za rodnu ravnopravnost
Aktivnost 2.4: Promovisanje žena koje rade u energetske sektor kao uzora			Od 6. septembra 2019 do 20. novembra 2019. godine	Pripremiti materijale za kampanju	5000 €	Žene koje rade u energetske sektor na Kosovu se uspešno promovisu	Kosovski program za rodnu ravnopravnost

3.6 Primer obrasca godišnjeg plana rada za službenike rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou

U narednoj tabeli predstavljen je primer obrasca godišnjeg plana rada službenika za rodnu ravnopravnost koji rade u opštinama. Ime osobe i naziv opštine su izabrani nasumično.

Godišnji akcioni plan za službenike rodne ravnopravnosti u opštinama							
Ime SRR-a: LULJETA B R E Z O V I C A		Opština/Ministarstvo: OBILIĆ			Godina: 2018		
CILJ 1: Integrisanje rodne perspektive u uredbama koje će opština Obilić usvojiti u 2018. godini							
Aktivnost	Odeljenje od kojeg se traži pomoć	Ciljna grupa/korisnici	Period sprovođenja	Potrebni resursi	Potrebna budžet	Očekivani rezultati	Strateški dokument u skladu sa aktivnošću
Aktivnost 1.1 Obuka sa opštinskim osobljem	Kancelarija gradonačelnika i zamenika gradonačelnika, Opštinsko pravno	Osoblje opštine, žene i muškarci koji žive u	15. mart 2018 - 22. mart 2018.	Obezbeđeno mesto u prostoriji opštine Projektor i laptop iz opštine	150 €	Opštinsko osoblje ima adekvatno znanje o procesu uvođenja	Kosovski program za rodnu ravnopravnost (KPRR)

integraciji uvođenja načela rodne ravnopravnosti u politike i planske dokumente	odeljenje, Odeljenje za javnu politiku	opštini Obilić		Potrebno je kupiti piće i hranu za 20 osoba Materijali koji se trebaju pripremiti		načela rodne ravnopravnosti i svesnije je važnosti uvođenja načela rodne ravnopravnosti u politike i dokumenta opštine	
Aktivnost 1.2 Sastanci u cilju zagovaranja kod članova skupštine opštine integracije u predstojećim uredbama za 2018. godinu	Kancelarija gradonačelnika, predsedavajući skupštine, ženski članovi skupštine,	Članovi skupštine, žene i muškarci koji žive u opštini Obilić	12. april. 2018 - 30. april 2018.	Ova aktivnost nema nikakvih troškova, jer podrazumeva samo sastanke koji se mogu održati unutar opštinskih prostorija	o €	Članovi skupštine slažu se da podrže / glasaju integraciju rodne perspektive u predstojećim uredbama za 2018. godinu	KPRR
Aktivnost 1.3 Integracija rodne perspektive u uredbi o	Direkcija za obrazovanje, Direkcija za omladinu, sport i kulturu,	Žene i muškarci iz Obilića koji trenutno	3. maj 2018 - 10. maj 2018.	Ova aktivnost nema nikakvih troškova, jer podrazum	o €	Uredba o dodeli stipendija i naknadi putnih troškova	KPRR Akcioni plan opštine Obilić

dodeli stipendija i naknadi putnih troškova za studente <i>(Videti obrazloženje u fusnoti)²⁰</i>	Opštinsko pravno odeljenje, Odeljenje za javnu politiku	studiraju		eva samo sastanke koji se mogu održati unutar opštinskih prostorija		za studente ima rodnu perspektivu i favorizuje žene i muškarce studente da steknu pravo na stipendiju	
Aktivnost 1.4 Zagovaranje integracije rodne perspektive u opštinskoj Uredbi o nepokretnoj imovini. Konkret	Kancelarija gradonačelnika, Opštinsko pravno odeljenje, Odeljenje za javnu politiku, članovi skupštine	Žene i muškarci iz Obilića	5. septembar 2018 - 10. oktobar 2018. godine	Ova aktivnost nema nikakvih troškova, jer podrazumeva samo sastanke koji se mogu održati unutar opštinskih prostorija	0 €	Uredba o nepokretnoj imovini u Obiliću ima rodnu perspektivu koja olakšava proces žena tako i muškarca koji	KPRR Administrativno uputstvo br. 04/2017 o izmeni i dopuni Administrativnog uputstva br. 03/2016

²⁰Prema opštinskoj Uredbi o dodeli stipendija i naknadi troškova putovanja, lica koja imaju pravo na naknadu su samo studenti Tehničkog fakulteta ili studenti Fakulteta za matematiku i prirodne nauke, Odsek za matematiku i fiziku. U ove dve oblasti tradicionalno dominiraju muški studenti jer se ovi fakulteti smatraju muškim profesijama. Zbog ovoga, kriterijumi automatski diskvalifikuju žene. S obzirom da se Uredba ograničava samo studente koji studiraju u ove dve oblasti. Član 10. ove Uredbe obezbeđuje bonus poene za lica koja bi mogla da budu diskriminisana, a to su osobe sa invaliditetom, deca boraca i ratnih invalida, manjine itd. Da bi doprineli rodnoj ravnopravnosti i eliminisali rodnu diskriminaciju iz ovih kriterijuma, SRR -ovi bi trebalo da zaštite ženske studente u ovim oblastima da dobiju bonus poene isto kao deca veterana i ratnih invalida, pripadnika manjina itd. Ovo bi se onda smatralo napredovanjem rodne ravnopravnosti, promocijom žena u profesijama u kojima dominiraju muškraci i borbom protiv rodnih stereotipa u profesijama.

nije, usvajanje administrativnog uputstva o posebnim merama za registraciju zajedničke nepokretne imovine na ime oba supružnika u opštini Obilić						imaju / nasleđuju nepokretnu imovinu	o posebnim merama za registraciju zajedničke nepokretne imovine na ime oba supružnika Akcioni plan opštine Obilić
--	--	--	--	--	--	--------------------------------------	--

CILJ 2: Podrška ekonomskom osnaživanju žena u Obiliću koje su zainteresovane da započnu posao i žena preduzetnica koje već imaju sopstveno preduzeće

Aktivnost	Odeljenje od kojeg se traži pomoć	Ciljna grupa/korisnici	Period sprovođenja	Potrebni resursi	Potrebna budžet	Očekivani rezultati	Strateški dokument u skladu sa aktivnošću
Aktivnost 2.1 Organizacija jednodnevne	Opštinska kancelarija za odnose sa javnošću (pomoć u distribuciji)	Žene u Obiliću koje su zainteresovane da	1. mart 2018 - 10. mart 2018.	Mesto obezbeđeno u prostorijama opštine ili u	150 €	Žene u Obiliću i SRR su zajedno identifikovale	Kosovski program za rodnu

strateške radionice sa ženama koje su zainteresovane za otvaranje i ženama preduzetnicama koje već imaju sopstveno preduzeće	poziva među ženama zainteresovanim za ovu temu) Odeljenje za ekonomiju, finansije i razvoj Lokalne i međunarodne nevladine organizacije	započnu posao i žene preduzetnice koji već imaju preduzeće		prostorija lokalne NVO Materijal za sastanke Potrebno je kupiti piće i hranu za 20 osoba Pripremite i odštamajte materijale za sastanke		potrebe i ciljeve za ekonomski prosperitet i izradili specifičan plan kako postići ciljeve	ravnopravnost
Aktivnost 2.2 Traženje mogućnosti, pružanje informacija i povezivanje žena iz Obilica sa postojećim programima različitih institucija na Kosovu koje nude	Odeljenje za ekonomiju, finansije i razvoj Mikrofinansijske institucije, međunarodne finansijske institucije, KIESA Privredna komora žena Kosova- G7	Žene u Obilicu koje su zainteresovane da započnu posao i žene preduzetnice koji već imaju preduzeće	Aktivnost u toku	Putovanje na sastanke sa različitim zainteresovanim stranama radi dobijanja informacija Internet i telefon u cilju informisanja žena o predstojećim mogućnostima	180 €	Žene u Obilicu su neprekidno informisane o poslovnim mogućnostima i redovno učestvuju u programima finansijske edukacije, mikrofinansiranja	Kosovski program za rodnu ravnopravnost

<p>finansijsku edukaciju, mikrofinansiranje, mikrokredivne programe, mogućnosti za samozapošljavanje, mentorske programe, učestvovanje na sajmovima itd.</p>				<p>(nema budžetskih implikacija pošto ih opština pruža)</p>		<p>, mikroreditnim programima, mogućnostima samozapošljavanja, mentorskim programima, na sajmovima itd..</p>	
<p>Aktivnosti 2.3 Sprovedenje aktivnosti zagovaranja u opštini i kod relevantnih zainteresovanih strana da uključe rodno</p>	<p>Opštinska direkcija za poljoprivredu i ruralni razvoj, Kancelarija gradonačelnika</p>	<p>Žene u Obiliću koje su zainteresovane da započnu poslovanje sa pčelarstvom</p>	<p>01. februar 2018 - 1. april 2018.</p>	<p>Ova aktivnost nema nikakvih troškova, jer podrazumeva samo sastanke koji se mogu održati unutar opštinskih prostorija</p>	<p>0 €</p>	<p>Kriterijumi u pozivu za podnošenje prijave za opštinski projekat „Podrška novim pčelarima“ su se promenili zbog toga što je bilo</p>	<p>Akcion plan opštine Obilić Kosovski program za rodnu ravnopravnost</p>

osetljive kriteriju me u opštinski projekat „Podrška novim pčelarim a ”. <i>(Videti obrazlož enje ispod u fusnoti)²¹</i>						dozvolje no ženama koje ne poseduju zemljište da se prijave	
--	--	--	--	--	--	--	--

²¹ Poziv za prijavu za projekat "Podrška novim pčelarima" koji je objavljen na veb stranici opštine Obilić je postavio kriterijume koji ne favorizuju žene. Jedan od kriterijuma je da podnosilac zahteva mora da "obezbedi dokaz o uplati poreza na imovinu". Imajući u vidu da je broj žena u Obiliću koji poseduju zemljište vrlo ograničen, kriterijumom poziva automatski se diskriminišu žene. SRR treba da sprovede aktivnosti zagovaranja u opštini objašnjavajući diskriminišuće kriterijume i zahtevajući uklanjanje istih. U cilju ohrabivanja žena da se prijavljuju, opština treba da pruži dodatne poene ženama koje žele postati pčelari. Na ovaj način opština će promovisati rodnu ravnopravnost i istovremeno pokazati svoju posvećenoost ekonomskom osnaživanju žena u Obiliću.

3.7 Koordinacija, međuinstitucionalna saradnja i okvir izveštavanja

---

Koordinacija i međuinstitucionalna saradnja

ARR funkcioniše na osnovu hijerarhije svoje organizacione strukture i horizontalnog uspostavljanja sa svim jedinicama i odeljenjima. Jedinice i osoblje Agencije saraduju jedni sa drugima poštujući radnu etiku i profesionalno ponašanje u cilju postizanja glavne misije ARR-a u pogledu rodne ravnopravnosti.²²

Opšte odredbe za međuinstitucionalnu koordinaciju i saradnju ARR-a i SRR-ova regulisane su članom 14. Uredbe (VRK) br. 06/2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost. Kao takav, ARR je odgovoran za upravljanje i koordinaciju rada sa službenikom(službenicima) za rodnu ravnopravnost na lokalnom i centralnom nivou u sledećim oblastima:

- 1.1. vođenje godišnjeg procesa planiranja u pogledu sprovođenja javnih politika i određivanja nacionalnih prioriteta u oblasti rodne ravnopravnosti;
- 1.2. usmeravanja službenika za rodnu ravnopravnost u pogledu integracije aktivnosti koje proizlaze iz nacionalnih prioriteta, KPRR-a i strategija ili planova i programa koje u svojim planovima i programima odobrava vlada;
- 1.3. pojašnjavanja i davanja preporuka u pogledu odgovarajućih rešenja finansijskih implikacija za predložene aktivnosti;
- 1.4. pregleda i davanja preporuka za godišnje planove službenika;
- 1.5. praćenja sprovođenja javnih politika službenika za rodnu ravnopravnost u sektoru i relevantnog nivoa upravljanja, kroz izveštavanje, učešće na događajima organizovanim na terenu i periodične evaluacije politika i planova i programa;
- 1.6. osiguranja učešća službenika u radnim telima na izradi, sprovođenju i praćenju politika i planova i programa.²³

ARR je takođe odgovoran da kontinuirano identifikuje potrebe za izgradnjom kapaciteta SRR-ova i civilnih službenika u oblasti rodne ravnopravnosti. Na osnovu ove procene potreba, ARR u saradnji sa IJUK-om izrađuje efikasne programe za uvođenje načela rodne ravnopravnosti u sistemima, procesima i institucionalnim programima.

---

²²Uredba (VRK) Br. 06/2017 u unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost, *Službeni list Republike Kosovo*, (2017), Čl. 18. <https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=1486>. Poslednji pristup dana 26.06.2018

²³Isto, čl. 14

Kako bi se osigurala profesionalna saradnja i koordinacija između SRR-ova i Agencije za rodnu ravnopravnost, uspostavljena je posebna podela saradnje i koordinacije unutar struktura ARR-a. Struktura ove podele, uloga i odgovornosti naznačena je u članu 8. *Uredbe (VRK) br. 06/2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost.*²⁴

Odsek za saradnju i koordinaciju vodi šef Odseka za saradnju i koordinaciju, i viši službenik za saradnju i viši službenik za koordinaciju sa donatorima i civilnim društvom. Ove tri funkcije imaju dužnosti i odgovornosti koje imaju za cilj koordinaciju i jačanje saradnje između ARR-a i SRR-ova.

Tabele u daljem tekstu pružaju pregled dužnosti i odgovornosti kancelarije za saradnju i koordinaciju u vezi sa službenicima za rodnu ravnopravnost:

Šef odseka za saradnju i koordinaciju	
4.1	Predlaže i izrađuje politike koje jačaju saradnju sa službenicima za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama, i nadgleda njihovo sprovođenje
4.2	Predlaže instrumente i metodologije za izradu godišnjih planova rada i planiranje budžeta za službenike za rodnu ravnopravnost i nadgleda njihovo sprovođenje
4.3	Pregleduje i usvaja materijale koje priprema osoblje Odeljenja za usmeravanje službenika za rodnu ravnopravnost u procesu planiranja, budžetiranja, saradnje sa donatorima i civilnim društvom i drugim materijalima koji doprinose poboljšanju efektivnosti rada
4.4	Koordiniše sa odsecima u ARR-u godišnje prioritete javnih politika i informiše službenike za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama o rokovima utvrđenim za njihovo uključivanje u planove rada relevantnih institucija
4.5	Usmerava rad sa službenicima za rodnu ravnopravnost u prikupljanju i izradi godišnjih izveštaja o sprovođenju aktivnosti za politike koje odobrava Vlada garantujući i promovišući rodnu ravnopravnost
4.6	Predlaže i izrađuje politike za saradnju i koordinaciju sa donatorima u projektima rodne ravnopravnosti i integraciji rodne ravnopravnosti u

²⁴Isto, čl. 8

donatorskim programima, i osigurava donacije za sprovođenje projekata i aktivnosti ARR-a

Viši službenik za saradnju

- 5.1 Sarađuje sa službenicima za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama radi integracije rodne perspektive u aktivnostima ministarstava i opština
- 5.2 Pregledjuje i pruža inicijalne preporuke i koordiniše proces finalnih komentara i preporuka o planovima rada/programima tri odseka ARR-a, posebno za praćenje, izveštavanje, zakonodavstvo i saradnju o planovima/programima rada službenika za rodnu ravnopravnost
- 5.3 Informiše službenike za rodnu ravnopravnost o godišnjim prioritetima javnih politika u okviru rokova određenim za njihovo uključivanje u planove rada relevantnih institucija
- 5.4 Pruža vođenje sesija službenika za rodnu ravnopravnost pripremajući planove rada i izrađujući budžete tokom perioda izrade i planiranja budžeta za predstojeću godinu kako bi se osiguralo da su predviđene aktivnosti adekvatno finansirane u budžetu Kosova
- 5.5 Koordiniše logističke i informativne aspekte za aktivnosti koje se preduzimaju za službenike za rodnu ravnopravnost u ime ARR-a i sarađuje sa odgovarajućim odeljenjem ARR-a i izveštava glavnog izvršnog službenika ARR-a
- 5.6 Izrađuje i ažurira kalendar aktivnosti službenika za rodnu ravnopravnost i prati aktivnosti u ministarstvima i opštinama
- 5.7 U saradnji sa Odsecima ARR-a, redovno pregledjuje ispunjenje plana aktivnosti službenika za rodnu ravnopravnost i pruža preporuke i relevantne predloge za unapređenje njihovog rada

Viši službenik za koordinaciju sa donatorima i civilnim društvom odgovoran je za:

- 6.5 Informisanje ARR-a i službenika za rodnu ravnopravnost o planovima i strategijama donatora

6.6	Upoznavanje sa kriterijumima donatora za predloge projekata i informisanje i vođenje službenika ARR-a u pogledu kriterijuma, mogućnosti i rokova za podnošenje zahteva
6.8	Informisanje ARR-a i službenika za rodnu ravnopravnost u pogledu aktivnosti obuke, kao što su sesije obuke, radionice, seminari itd.

Uzimajući u obzir dužnosti i odgovornosti navedene u tabelama, očigledno je da su mehanizmi za koordinaciju i saradnju dobro uspostavljeni. Veoma je važno da SRR-ovi blisko sarađuju sa Agencijom za rodnu ravnopravnost, naročito sa Odsekom za saradnju i koordinaciju, s obzirom na to da je rad obe strane u svakom pogledu međusobno povezan.

SRR-ovi deluju posrednički jer jačaju saradnju opština i ministarstava sa ARR-om u oblasti rodne ravnopravnosti. Kao takvi, SRR-ovi sarađuju sa različitim zainteresovanim stranama, uključujući OCD-ove i međunarodne organizacije na unapređenju programa rodne ravnopravnosti na Kosovu. SRR-ovi moraju da informišu ARR o aktivnostima koje se organizuju sa OCD-ovima i međunarodnim organizacijama koje ranije nisu bile uključene u njihove godišnje planove ili strateške dokumente koje ARR odobrava.

Izveštavanje

SRR-ovi u ministarstvima izveštavaju višeg administrativnog rukovodioca unutar odgovarajućeg ministarstva. Dok SRR-ovi u opštinama izveštavaju direktno gradonačelnika opštine.²⁵ Osim toga, oba SRR-ova na ministarskom i lokalnom nivou moraju izvestiti Agenciju za rodnu ravnopravnost. Izveštaji moraju ispunjavati uslove i standarde koje je prethodno utvrdila Agencija za rodnu ravnopravnost. Sa druge strane, ARR je dužan da stvori odgovarajuće instrumente za izveštavanje i pruži instrukcije i smernice za SRR-ove u pogledu procedura izveštavanja.

SRR-ovi treba da ostvare blisku saradnju sa šefom Odseka za saradnju i koordinaciju unutar kancelarije ARR-a, s obzirom da je on/ona odgovoran/na za prikupljanje izveštaja i izradu godišnjih izveštaja za sprovođenje aktivnosti i politika u pogledu rodne ravnopravnosti. Veoma je važno da izveštaji koje SRR-ovi dostavljaju, obezbeđuju podatke razvrstane po polu kao deo procesa uvođenja načela rodne ravnopravnosti. U tu svrhu, ARR je osnovao Odsek za praćenje, izveštavanje i

---

²⁵ Uredba (VRK) br. 12/2016 o zadacima i nadležnostima relevantnih službenika za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama, Službeni list Republike Kosovo, (2016), čl.6.3. <<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=12897>>. Poslednji put pristupljeno 26.06.2018

istraživanje pod kojim je viši službenik za praćenje i izveštavanje odgovoran da savetuje SRR-ove o kvalitetu podataka za praćenje i izveštavanje. On/ona je takođe odgovoran/na da odredi potrebe obuke za SRR-ove i organizuje sesije obuka u cilju poboljšanja prikupljanja podataka. ²⁶

---

²⁶Uredba (VRK) Br. 06/2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost, *Službeni list Republike Kosovo*, (2017), Čl. 9. <https://qzk.rks-qov.net/ActDetail.aspx?ActID=1486>. Poslednji pristup dana 26.06.2018

BIBLIOGRAFIJA

Komisija za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, nestala lica i peticije. *Službena veb stranica Skupštine Republike Kosovo*, www.kuvendikosoves.org/?cid=2,110,133.

Ustav Republike Kosovo. *Službena veb stranica Kancelarije premijera Republike Kosovo*. <http://www.kryeministri-ks.net/repository/docs/Constitution1Kosovo.pdf>.

Zaključci Saveta o Rodnom akcionom planu 2016-2020. Trgovinski sporazumi EU-Konzilijum, Savet EU (2015), www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/10/26/fac-conclusions-gender-development/

Zakon br. 05/L-020 o rodnoj ravnopravnosti na Kosovu, *Službeni list Republike Kosovo*, (2015).
<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=10923>

Uredba (VRK) br. 12/2016 o obavezama i odgovornostima relevantnih službenika za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama, *Službeni list Republike Kosovo*, (2016), <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=12897>

Uredba (VRK) br. 06/2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji za rodnu ravnopravnost, *Službeni list Republike Kosovo*, (2017).
<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=1486>

Republika Kosovo, Ministarstvo pravde, *Nacionalna strategija Republike Kosovo za zaštitu od nasilja u porodici i Akcioni plan (2016-2020)*, (Priština, 2016)

Republika Kosovo, Kancelarija premijera, Agencija za rodnu ravnopravnost, *Rodni koncepti i definicije*, (Priština 2012). <https://abgj.rks-gov.net/Portals/0/Perkufizimet%20od%20he%20konceptet%20ogjinore.pdf>

Ujedinjene nacije, *Izveštaj Socio-ekonomskog saveta*, (1997). [Poglavlje IV, segment koordinacije, uvođenje načela rodne perspektive u sve politike i programe u sistemu Ujedinjenih nacija]. 1997, str.24. [http://undocs.org/A/52/3/REV.1\(SUPP\)](http://undocs.org/A/52/3/REV.1(SUPP))

UNCSR Savet bezbednosti UN, *Rezolucija Saveta bezbednosti 1325*, (2000). [o ženama, miru i bezbednosti], 31. oktobar 2000, S/RES/1325 (2000).
<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N00/720/18/PDF/N0072018.pdf?OpenElement>

Generalna skupština UN-a, *Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena*, 18. decembar 1979, Ujedinjene nacije, zbirka ugovora, sv. 1249, str. 13.

Šta je Kampanja 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja?, *Veb stranica Centra za globalno liderstvo žena na Univerzitetu Rutgers*, <http://16dayscwg.rutgers.edu/about/campaign-profile>.

ANEKS 1: Rečnik pojmova- Definicija rodni pojmova i koncepata

Rod

Rod je socijalni konstrukt koji se odnosi na određena socijalna ponašanja, očekivanja, mišljenja, stavove, pravila i vrednosti koje društvo dodeljuje ženama i muškarcima. Rod nije nešto sa čime smo rođeni, već socijalni konstrukt koji je dodeljen ženama i muškarcima nakon rođenja.

Pol

Pol se odnosi na univerzalne biološke i fiziološke razlike između muškaraca i žena. On se odnosi na razlike između muškaraca i žena u genitalijama i reproduktivnim funkcijama.

Rodna ravnopravnost

Rodna ravnopravnost znači pristup jednakim političkim, ekonomskim i socijalnim pravima bez obzira na rod. To znači jednake mogućnosti i jednak pristup ženama i muškarcima u pogledu resursa i koristi u svim programima i politikama.

Rodna jednakost

Rodna jednakost znači koliko smo nepristrasni i pravedni prema ženama i muškarcima u skladu sa njihovim potrebama i interesima. Izraz rodno pravosuđe proizlazi iz sve većih nepravdi izazvanih patrijarhalnim sistemom, rodnim stereotipima i diskriminatornim praksama koje su u mnogim socijalnim aspektima tokom ljudske istorije ugrozile žene i devojke. Rodna jednakost smatra se instrumentom za postizanje rodne ravnopravnosti.

Rodni odnosi

Odnose se na odnose moći između muškaraca i žena koji se pojavljuju u različitim kontekstima, idejama, manifestacijama, uključujući podelu rada, uloga i resursa između muškaraca i žena i dodeljivanjem veština, stavova, želja, osobina ličnosti, obrazaca različitih ponašanja itd. Rodni odnosi se formiraju u interakciji sa drugim strukturama društvene hijerarhije kao što su klasa i rasa. One se mogu shvatiti kao široko izgrađene od strane društva (a ne biologije) i mogu se menjati tokom vremena i prostora.²⁷

Rodna podela rada

Reč je o dodeljivanju različitih uloga, odgovornosti i zadataka za muškarce i žene, zasnovane na društvenim stavovima i stereotipima o tome šta muškarci i žene „trebaju“ da čine i šta su u stanju da rade. Dužnosti i odgovornosti dodeljene su devojčicama i dečacima, ženama i muškarcima, u skladu sa njihovim ulogama, i ne nužno u skladu sa njihovim veštinama ili ličnim prioritetima.²⁸

Pristup

Odnosi se na mogućnosti koje žene i muškarci imaju prilikom pružanja ili korišćenja resursa (hrane, zajmova, tehnologije itd.) ili usluga (obrazovanje, zdravstvena zaštita itd.). Sposobnost korišćenja sredstava ne mora nužno značiti da će ljudi imati moć da odluče ili kontrolišu koristi koje proističu iz takvih aktivnosti. Na primer, žene u ruralnim područjima često imaju pristup zemljištu ili zajmovima, ali nemaju ovlašćenja ili mogućnosti za donošenje odluka u vezi sa tim resursima.²⁹

Uvođenje načela rodne ravnopravnosti

Uvođenje načela rodne ravnopravnosti je metodologija koja se koristi za integraciju rodne perspektive u osmišljavanje, sprovođenje, praćenje i evaluaciju politika, regulatornih mera i programa potrošnje. Odnosi se na proces procene implikacija za žene i muškarce svih planiranih mera, uključujući zakonodavstvo, politike ili

---

²⁷ Republika Kosovo, Kancelarija Premijera, Agencija za rodnu ravnopravnost, *Rodni koncepti i definicije* (Priština 2012, <https://abgj.rks-gov.net/Portals/0/Perkufizimet%20odhe%20konceptet%20ogjinore.pdf>)

²⁸ Isto, str. 6

²⁹ Isto, str. 8

programe, u svim oblastima i na svim nivoima.³⁰ Uvođenje načela rodne ravnopravnosti pruža analitička sredstva za analizu razlika između žena i muškaraca, u smislu raspodele resursa, mogućnosti, ograničenja i ovlašćenja u različitim kontekstima.

Rodno budžetiranje

Rodno budžetiranje je specifična metodologija koja se koristi za analizu nejednakosti u (javnim) budžetima i potrošnji između žena i muškaraca, devojčica i dečaka. Analiza rodnog budžetiranja pomaže u proceni finansijske nejednakosti između žena i muškaraca u određenom kontekstu. Cilj nije stvaranje odvojenih budžeta za žene ili muškarce, niti stvaranje potpuno jednake potrošnje za žene i muškarce u svakoj situaciji. Pre svega, cilj je prepoznati različite potrebe žena i muškaraca u određenom datom kontekstu i rešiti ih finansijski kako bi se postigla rodna ravnopravnost

---

³⁰Ujedinjene nacije, Izveštaj Socijalno-ekonomskog saveta, (1997). [Poglavlje IV, segment koordinacije, uključivanje rodne perspektive u sve politike i programe u sistemu Ujedinjenih nacija] .1997, str. 24
[http://undocs.org/A/52/3/REV.1\(SUPP\)](http://undocs.org/A/52/3/REV.1(SUPP))

ANEKS 2: Kontrolna lista za uvođenje načela rodne ravnopravnosti za projekte i političke dokumente

Pored primera datih u ovom priručniku, : Kontrolna lista za uvođenje načela rodne ravnopravnosti ima za cilj da pomogne službenicima u procesu uključivanja rodne perspektive u projekat, politički dokument, strategiju ili bilo koji drugi administrativni dokument odgovarajućeg ministarstva/opštine u kojoj rade.

Kontrolna lista se sastoji od kratkih pitanja koja traže odgovor na pitanje da li je rodni aspekt ugrađen u sastavne delove politike, projektnog dokumenta ili strategije. Svako pitanje je osmišljeno tako da nas podseti da uključimo meru koja doprinosi postizanju rodne ravnopravnosti. U slučajevima kada je odgovor na dole navedena pitanja „ne“, službenik treba da planira i uključi određenu meru za postizanje rodne ravnopravnosti u odgovarajući deo dokumenta.

Analiza situacije:

Da li analiza situacije identifikuje postojeće razlike i nejednakosti između žena i muškaraca?

Da li analiza situacije pruža rodno razvrstane podatke?

Da li analiza situacije uzima u obzir kako će politika / projekat uticati na svakodnevni život žena i muškaraca?

Da li se uzimaju u obzir različite potrebe i prioriteti žena i muškaraca?

Da li su žene i muškarci konsultovani i uključeni u predlaganje rešenja „problema“?

Da li pruža specifične intervencije kako smanjiti nejednakosti i doprineti rodnoj ravnopravnosti?

Opšti i specifični ciljevi:

Da li su ciljevi projekta eksplicitno povezani sa potrebama žena i muškaraca?

Da li ovi ciljevi adekvatno odražavaju potrebe žena i muškaraca?

Ko je učestvovao u postavljanju ovih ciljeva? Da li su žene konsultovane?

Ciljni korisnici:

Ko je direktan i indirektan cilj projekta, politike ili strategije? Ko će imati koristi?

Žene, muškarci ili oboje? Koje žene? Koji muškarci?

Da li brojevi ciljeva koji su navedeni u politici/dokumentu odražavaju rodnu ravnotežu?

Aktivnosti:

Da li su aktivnosti osmišljene tako da predviđaju uključivanje muškaraca i žena?

Da li su aktivnosti dovoljno inkluzivne?

Da li postoje neki specifični mehanizmi za podsticanje i pružanje podrške ženama da učestvuju u projekat, politici ili strategiji, uprkos njihovoj tradicionalnoj ulozi i položaju?

Da li aktivnosti rešavaju potrebe i interes muškaraca i žena?

Rizici:

Da li se uzimaju u obzir tradicionalne kulturne norme, stereotipi i zablude o rodnoj ravnopravnosti kao rizici?

Da li su razmotreni različiti faktori koji mogu ometati postizanje rodne ravnopravnosti za odgovarajuću strategiju, projekat, politiku itd.?

Pokazatelji:

Da li dokument uključuje rodno osetljive pokazatelje i specifične ciljeve za postizanje ciljeva?

Da li ovi pokazatelji mere promene u odnosima između žena i muškaraca u pogledu odgovarajućeg projekta, politike ili strategije?

Da li pokazatelji mere promene statusa žena i muškaraca?

Da li konkretni ciljevi uključuju rodno razvrstane ciljeve?

Praćenje i evaluacija

Da li strategija praćenja i evaluacije ima rodnu perspektivu?

Da li ima konkretne aktivnosti kojima će se meriti rodna ravnopravnost i rodni uticaj dokumenta?

Da li ima specifične mere za procenu rodnog uticaja?

Osoblje za sprovođenje:

Da li postoji rodna ravnoteža u okviru osoblja koja će sprovesti ovaj projekat/strategiju?

Da li osoblje koje sprovodi ovaj projekat/strategiju poseduje dovoljno znanja o uvođenju načela rodne ravnopravnosti/rodnoj jednakosti?

Da li je osoblju potrebna dodatna obuka o rodnim pitanjima i kako se sprovodi projekat, strategija / politika uzimajući u obzir rodnu ravnopravnost?

Da li će dokument ponuditi jednake mogućnosti ženama i muškarcima prilikom imenovanja osoba na višim/pozicijama za donošenje odluka za sprovođenje ovog dokumenta?

Budžet:

Da li osoblje poseduje znanje i kapacitete za rodno odgovorno budžetiranje?

Ko će imati koristi od predložene intervencije? Da li postoje finansijska sredstva za rešavanje identifikovanih prioriteta i potreba žena i muškaraca?

Da li je rodna perspektiva integrisana u ceo proces budžetiranja?

Da li će žene i muškarci imati jednaku korist od specifičnih budžetskih linija planiranih u budžetu dokumenta?